

РЕШЕНИЕ

31 март 2023 ел

Буа шәһәре

КАРАР

№ 1-43

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл җирлегенә җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектына раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенә 20 пункты, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл җирлегенә җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектына кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карар Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә (<http://pravo.tatarstan.ru/>), шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (<http://buinsk.tatarstan.ru>) урнаштырылырга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Буа муниципаль районы башлыгы урынбасары И.Ф.Еремеевка йөкләргә.

Буа муниципаль район башлыгы,
Совет рәисе

Р.Р. Камардинов

Буа муниципаль районы Советының
2023 елның 31 мартындагы
1-43 номерлы карарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Буа муниципаль
районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенең
жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдэләре**

1нче том

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШЛӨР КАГЫЙДӨЛӨРЕ КУЛЛАНУ ҺӘМ
ҮЗГӘРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

2023 ел

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре документлары составы

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенең (алга таба - Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре) жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдэләре документлары составына керә:

Кереш

1. Составында текст өлеше:

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составында график өлеш:

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТЭЛЕГЕ

КЕРЕШ

Ошибка!

Закладка не определена.

I ӨЛӨШ. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ 6

I БҮЛЕК. Гомуми нигезлэмэлэр 6

1 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен керту нигезләре, билгеләү һәм составы 6

2 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәгълүматларының ачыклығы.... **Ошибка! Закладка не**

определена.

3 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренен үз көченә керүе 7

4 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозан өчен жаваплылык**Ошибка! Закладка не**

определена.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарэ органнары тарафыннан жирдөн файдалануны һәм төзелешне көйләү турында нигезлэмэлэр 8

5 статья. Жирле үзидарэ органнарының вәкаләтләре 8

6 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектың эзерләү буенча комиссия**Ошибка!**

Закладка не определена.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлэмэлэр**Ошибка! Закладка не**

определена.

8 статья. Территориаль зоналар..... **Ошибка! Закладка не определена.**

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану**Ошибка! Закладка не определена.**

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезлэмэлэр**Ошибка! Закладка не определена.**

10 статья. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану

төрләрен үзгәртү тәртибе..... **Ошибка! Закладка не определена.**

11 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү

тәртибе..... **Ошибка! Закладка не определена.**

12 статья. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик

параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү тәртибе ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

IV БҮЛЕК. Жирле үзидарэ органнары тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турында нигезлэмэлэр..... **Ошибка! Закладка не определена.**

13 статья. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр**Ошибка! Закладка не**

определена.

14 статья. Территорияне планлаштыру буенча документлар төрләре**Ошибка! Закладка не определена.**

V БҮЛЕК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәрү турында нигезлэмэлэр 16

15 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларын яки

жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү буенча гомуми нигезлэмэлэр.. **Ошибка! Закладка не**

определена.

16 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдөн файдалану һәм төзелеш

кагыйдэләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын яки ачык

тыңлауларны үткәрү үзәнчәлекләре ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

17 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү

турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар**Ошибка! Закладка**

не определена.

18 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү, капитал

төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләсе буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки

гавами тыңлаулар 18

VI БҮЛЕК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту турында нигезлэмэлэр..... **Ошибка! Закладка не определена.**

19 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту тәртибе..... **Ошибка!**

Закладка не определена.

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, (алга таба-Кагыйдәләр) - «Татарстан Республикасы пространство мәгълүматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә эшлэнгән шәһәр төзелеше зоналаштыру документы; Россия Федерациясе Су кодексы, РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 13 мартындагы 279 номерлы «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» карары, 2010 елның 25 декабрдәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшлэнгән документ.

Кагыйдәләрне эзерләгәндә шулай ук Буа муниципаль районы һәм Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенең норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документлар исәпкә алына.

Әлеге кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибен һәм аларга закон нигезендә үзгәрешләр кертүне билгели, муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү өчен шартлар тудыру, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру максатында Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлеге территориясеннән рациональ файдалану шартлары тудырыла, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

I ӨЛЕШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДЭЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДЭЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләре, билгеләү һәм составы

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Буа муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының «Түбән Наратбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә (алга таба – муниципаль берәмлек, торак пункт) жирдән файдалануны һәм төзелешне көйләү системасын кертә.

2. Бу кагыйдәләр:

- 1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау өчен шартлар тудыру;
- 2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;
- 3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир участоклары һәм капитал төзелеш объектлары хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;
- 4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Бу кагыйдәләр:

- техник регламентлар (алар билгеләнгән тәртиптә үз көченә кәргәнче - «Техник жайга салу турында» 27.12.2002 елгы 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә норматив техник документлар) белән;
- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;
- шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары белән;
- Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенә һәм Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары.

4. Бу кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

- 1 нче Том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

- 2 нче Том. Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеше:

- Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат.

5. Бу кагыйдәләр дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы «Түбән Наратбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы, жайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәгълүматларының ачыклыгы

1. Әлеге кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының «Түбән Наратбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вазыйфай затлары өчен ачык.

2. Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген тәмин итә:

-әлеге кагыйдәләргә жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми рәвештә бастырып чыгару (игълан итү) һәм «Интернет «мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (игълан итү) ;

- территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында кагыйдәләргә урнаштыру;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеген булдыру;

- физик һәм юридик затларга әлеге кагыйдәләрдән өзекләр, шулай ук аерым жир участкаларына һәм планлаштыру структурасы элементларына карата жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм аларның фрагментларының кирәкле күчәрмәләрен бирү. Бу материаллар югарыда күрсәтелгән кешеләргә язма сорау буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләргә бәясә Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үз көченә керү

Әлеге кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми рәвештә бастырып чыгару (игълан итү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә бастырып чыгарылганнан соң үз көченә керә.

Кагыйдәләр юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килмәгән өлештә гамәлдә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык

Әлеге кагыйдәләргә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы.

II БҮЛЕК Жирле үзидарэ органнары тарафыннан жирдэн файдалануны һәм төзелешне көйләү турында нигезләмәләр

5 статья. Жирле үзидарэ органнарының вәкаләтләре

1. Жирле үзидарэ органнарының жирдэн файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенә Уставы, Буа муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының (алга таба – район Советы) жирдэн файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкилләк органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә раслау, шул исәптән жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) кертү;

- шәһәр төзелеш проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Буа муниципаль районы Башкарма комитетының (алга таба – район Башкарма комитеты) жирдэн файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләүне тәмин итү һәм раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очракларда);

- шәһәр төзелеш проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәмин итү;

- территорияне планлаштыру буенча документларны (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда) раслау;

- муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмати системасын алып бару;

- муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

- төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

- жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектның шартлы рәвештә файдалануға рөхсәт бирү;

- рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү.

- муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә шәхси торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) юнәлеш.

6 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эзерләү буенча комиссия

1. Жирдэн файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проекты эзерләү буенча Комиссия (алга таба - комиссия) даими эшләүче коллегиаль орган булып тора, ул жирдэн файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проекты, жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектны эзерләү максатыннан формалаштырыла. Комиссия Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексына ярашлы рәвештә, аларны үткәргәндә жәмәгать фикер алышуларын яки ачык тыңлауларны оештыручы булып тора ала.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлегә Кагыйдәләргә, комиссия турында нигезләмәгә, шәһәр төзелеш законнарына, башка норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә алып бара.

Комиссияның вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- әлегә кагыйдәләренә эзерләүне оештыру;

- кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданнар һәм юридик затлар тәкъдимнәрен карау;

- кагыйдэлэр проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын һәм жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануның рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү мәсьәләләре, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү;

- жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә жирлекнең башкарма комитеты житәкчесенә жибәрү;

-Комиссия турындагы Нигезләмә белән йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары протокол имзаланганнан соң үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләр башкару өчен киңәш булып тора.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучылар өчен дә ачык.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге кагыйдәләр расланганчы жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объекты әлеге кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

-аларны рөхсәт ителгән куллану төрләре рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми; тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән;

-аларның зурлыгы һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән чик кыйммәтләргә туры килми.

3. Мондый жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану кеше тормышы яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, жир кишәрлекләре яки капитал төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән куллану төрләре, аларның чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми, аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү вакытын билгеләмичә кулланылырга мөмкин.

4. Әгәр жир кишәрлекләрен яки капитал төзелеш объектларын куллану рөхсәт ителгән файдалану төрләре, аларның чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми икән, кеше тормышы яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен давам итә һәм куркыныч, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларын куллануны тыярга мөмкин.

5. Капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, рөхсәт ителгән куллану төрләре, шәһәр төзелеше регламентына туры килмәгән чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәр һәм чик параметрлар мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китереп яки аларның рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәвен киметеп кенә башкарыла ала. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китереп башкарыла ала.

8 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эзерләгәндә территориаль зоналарның чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләрен куллануның төрле төрләрен берләштерү мөмкинлекләре;

- жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 18 статьясының 6 өлеше белән билгеләнгән очрактан тыш), муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеше параметрлары;

-Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территориаль зоналар;

-территорияне планлаштыру һәм жирдән файдалану;

- төрле категорияле жир чикләрен үзгәртү планлаштырыла;
- күрше жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

- федераль әһәмияттәге тарихи торак пунктның тарихи-мәдәни терәк планы яки төбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктның тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территориаль зоналарның чикләре:

- каршы юнәлештәге транспорт агымнарын бүлеп торучы магистральләр, урамнар, юллар линияләренә;

- кызыл сызыкларга;

- жир кишәрлекләре чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендәге торак пунктлар чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләренә, шул исәптән федераль әһәмияттәге Мәскәү, Санкт-Петербург һәм Севастополь шәһәрләренә шәһәр эчке территорияләре чикләренә;

- табигый объектларның табигый чикләренә;

- башка чикләргә.

3. Территорияләре куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бер территориаль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш, жир кишәрлегенән тыш, аның чикләре жир законнарына ярашлы рәвештә территориаль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин.

5. Һәр территориаль зона өчен әлеге кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренә хокукый режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өстеннән һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланылган барлык нәрсәләргә дә билгели.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары исәпкә алып билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану;

- бер территориаль зона чикләрендә жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануның төрле төрләрен берләштерү мөмкинлекләре;

муниципаль берәмлекләренә территориаль планлаштыру документлары белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеше характеристикалары;

территориаль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, аеруча саклана торган табигый территорияләргә, башка табигый объектларны саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир участкаларына һәм капитал төзелеш объектларына карата:

- жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләр;

- шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта, территорияне коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясе халыкларының мэдәни мирас объектларының (тарихи һәм мэдәни ядкарьләренә) бердәм дүүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мэдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мэдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар эчтәлеге, параметрлары турында карар кабул иткән территория чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгуль;

- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләренә, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше

7. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми

- урман фонды жирләре;

- өслек сулар белән капланган жирләр;

- запас жирләр;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торақ пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

10 статья. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчәмсез миләкнең бердәм дүүләт реестрында булган жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объекты турындагы мәгълүматларга үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

2. Тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллануның төп һәм ярдәмчә төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән куллану төрен үзгәртү жир участкалары һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән башкарыла:

- хокук иясе кадастр исәп-хисабы органына рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү турында гариза, хокук билгеләүче документлар, шулай ук муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан тиешле жир кишәрлеген билгеле бер территориаль зонага кертү турында белешмә (кагыйдәләрдән өзөмтә) белән мөрәжәгать итә, әгәр тиешле территориаль зона турында мәгълүмат күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булмаса;

- хокук иясе муниципаль районның жирле үзидарә органнарына мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә жир участогы яки капиталъ төзелеш объектларының үзгәртү турында мәгълүмат жиберү өчен рәхсәт ителгән куллану төрөн үзгәртү турында гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Рәхсәт ителгән файдалану төрөн тиешле территориаль зона өчен шартлы рәхсәт ителгән башка төргә үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы таләпләренә һәм әлегә Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә жир участогыннан яки капиталъ төзелеш объекттыннан шартлы рәхсәт ителгән файдалану төрөнә рәхсәт алу юлы белән башкарыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрөн башка төргә үзгәртү турында карарлар федераль законнарға ярашлы рәвештә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануның барлык башка төрләре әлегә территориаль зона өчен рәхсәт ителмәгән һәм әлегә кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рәхсәт ителә ала.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул ителгән көннән алып һәм аның комплекслы үсеше турында Карар кабул ителгән территорияне планлаштыру буенча документлар расланган көнгә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир участокларыннан һәм (яки) капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү рәхсәт ителми.

11 статья. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт бирү белән кызыксырган физик яки юридик зат (алга таба – шартлы рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт бирү) шартлы рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жиберә.

2. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт бирү турындагы карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә, рәхсәт сорала торган жир участогы яки капиталъ төзелеш объектлары урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында үткәрелә торган ачык тыңлауларда яки жәмәгать фикер алышуларында каралырга тиеш.

3. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын куллану әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин икән, жәмәгать тыңлаулары яки жәмәгать фикер алышулары мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия хокук ияләренә әлегә рәхсәт соралган жир участогы белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләреннән шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәрү турында хәбәрләр жиберә һәм капиталъ төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә, аларға карата әлегә рәхсәт сорала. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксырган затның шартлы рәвештә рәхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннәннән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Комиссия файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар яки ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә мондый рөхсәтне куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башкарма комитеты җитәкчесенә жиберә.

7. Әлеге статьяның 6 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башкарма комитеты җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль район һәм (яисә) җирлек сайтында урнаштырылырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

9. Җир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына җәмәгать фикер алышулары уздырганнан соң яки, шартлы рәвештә рөхсәт бирелү төренә рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

10. Физик яки юридик зат шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсләшәргә хокуклы.

12 статья. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе

1. Шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән җир кишәрлекләренең минималь күләмнән кечерәк булган яисә конфигурациясе, инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш өчен уңайсыз булган җир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүдән тайпылуга рөхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

1.1. Җир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында кирәк булса, ун проценттан артык түгел.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә китү техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә аерым җир участогы өчен рөхсәт ителә. Федераль яки төбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын катларның чик саны, биналарның, корылмаларның, корылмаларның чик биеклегә һәм капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр буенча реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә китү рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт алуда кызыксынучы кеше комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында жиберелә ала.

4. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты, әлеге статьяның 1.1

өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда каралырга тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

5. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижеләре турында нәтижә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яки тыңлаулар тәмамланганнан соң унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яки кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны жиберә муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе.

6. Башкарма комитет житәкчесе әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән алып жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яки кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яки жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамә кергән көннән алып рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын урнашкан жир участогына карата реконструкцияләүгә рөхсәт бирелми мондый төзелеш, аны сүткәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китерелгәнче, әгәр жирле үзидарә органы әлеге хәбәрне карау нәтижеләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм аннан әлеге хәбәр килгән дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, үз белдеге белән төзелгән бинаның билгеләре булуы күренми яки судның үз белдеге белән төзелгән бинаны сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дэгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә кергән.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсләшәргә хокуклы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром территориясендә урнаштырылган күчмәсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территорияләрнең тотрыклы үсешен тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир участоклары чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында башкарыла.

Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары, таләпләр нигезендә башкарыла техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыгы; инженерлык эзләнүләре материалларын

һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып.

2. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри булып тора:

- федераль, региональ яки жирле әһәмиятгә капитал төзелеш объектын урнаштыру белән бәйләү рәвештә дәүләт яки муниципаль ихтыяждар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу зарур;
- кызыл линияләрне урнаштыру, үзгәртү яки бетерү кирәк;
- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре территорияне чикләү проекты нигезендә генә төзелә икән, жир кишәрлекләре булдыру зарур;

- капитал төзелеш объектын уртак чикләре булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлек территориясендә урнаштыру планлаштырыла (әгәр мондый капитал төзелеш объектын дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрдә яки жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла икән, һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (әгәр линия объектын дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрдә яки жир участкаларында урнаштыру планлаштырыла һәм мондый линия объектын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль милектә булган жир участкалары бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин;

- линияле объект булмаган капитал төзелеш объектын һәм аның эшләвен тәэмин итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын аеруча саклана торган табигый территория чикләрендә яки урман фонды жирләре чикләрендә урнаштыру планлаштырыла;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

- "Күпфатирлы йортларны һәм күчәмсез милекнең башка объектларын өлешләп төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенен кайбер закон актларына үзгәрешләр кергү турында" 2004 елның 30 декабрендәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешләп төзүдә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, шәхси торак төзелеше объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территорияләрне планлаштыру проекты тарафыннан Жирдән файдалану һәм территорияль зоналар төзү кагыйдәләре белән билгеләнгән һәм (яки) муниципаль районнарның территорияль планлаштыру схемалары, торак пунктларның, функциональ зоналарның шәһәр округларының генераль планнары, территорияләрне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылган территорияләр белән билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яки берничә янәшә элементларына карата башкарыла.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

14 статья. Территорияне планлаштыру буенча документлар төрләре

1. Территорияне планлаштыру буенча документация төрләре булып торалар:

- территорияне планлаштыру проекты;

- территорияне чикләү проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару, гомуми файдалану территорияләре чикләрен, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территориянең планлаштырылган үсеше характеристикаларын һәм чиратлыгын билгеләү өчен башкарыла.

3. Территорияне чикләү проектын эзерләү планлаштыру структурасының бер яки берничә янәшә элементы чикләрендә урнашкан территориягә, территорияль зонаның жирдән файдалану

һәм төзелеш кагыйдэләре белән билгеләнгән чикләргә һәм (яки) муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасы, жирлекнең генераль планы, функциональ зонаның шәһәр округы, территориянең комплекслы үсешен гамәлгә ашыру күздә тотылган территориянең чикләренә карата башкарыла.

4. Территорияне чикләү проектын эзерләү:

- барлыкка килә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урнашуын билгеләү;

- капитал төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмый торган чикләрендә төзелгән территорияләр өчен Кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, шулай ук территория чикләрендә урнашкан жир участогы барлыкка килү һәм (яки) үзгәрү белән бәйлә рәвештә Кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару территория чикләрен үзгәртүгә генә китерә гомуми файдалану.

5. Территорияне чикләү проекты расланьрга тиешле төп өлештән һәм әлегә проектны нигезләү буенча материаллардан тора.

6. Территорияне чикләү проектларын эзерләү, эгәр территорияне планлаштыру буенча документация эзерләү өчен Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителсә, инженерлык эзләнүләренә материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алып башкарыла. Территорияне чикләү проектын эзерләү максатыннан, әлегә территорияне планлаштыру проектын эзерләү өчен алынган материалларны һәм инженер эзләнүләре нәтижәләрен, аларны үтәгән көннән алып биш елдан да артык булмаган вакыт дәвамында кулланырга рөхсәт ителә.

7. Территорияне чикләү проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урнашуын билгеләү шәһәр төзелеше регламентларына һәм конкрет эшчәнлек төрләре өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирү нормаларына, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары белән билгеләнгән башка таләпләргә ярашлы рәвештә башкарыла.

8. Эгәр территорияне чикләү проектын эшләү жир кишәрлегенә яки жир кишәрлегенә кадастр планында урнашуының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре булдыру каралган территориягә карата гамәлгә ашырыла икән, жир кишәрлекләренә чикләре әлегә схемада каралган жир кишәрлекләренә чикләре урнашкан урынга туры килергә тиеш.

9. Тарихи торақ пункт территориясенә карата эзерләнгән территорияләрне чикләү проектында Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклау турында законнарда каралган планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проектында расланган элемент яки планлаштыру структурасы элементлары чикләрендә урнашкан территорияне чикләү проекты эзерләнгән очракта, аерым документ рәвешендә ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми, территорияне чикләү проектын эзерләү очрагынан тыш, комплекслы территорияне үстерү, мондый билгеләү, Кызыл линияләрнең үзгәрүе гомуми файдалану территориясә чикләренә үзгәрүенә китерә.

11. Территорияне планлаштыру буенча документациягә гомуми таләпләр, эчтәлек, эзерлек һәм раслау тәртибе Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрәдәгә 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәрү турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларын яки жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары кешенәң уңайлы яшәү шартларына хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренәң хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль берәмлек уставы, әлеге кагыйдәләр, башка норматив хокукий актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яки ачык тыңлауларга:

- жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне чикләү проектлары, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында каралган очрактардан тыш;

- жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү турында карар проектлары;

- рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү турында карарлар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе поселок халкына жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, поселок халкының жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында катнашуны тәмин итүче башка чараларны, жәмәгатьчелек фикер алышулары нәтижеләрен яки жәмәгать тыңлауларын бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне), шул исәптән кабул ителгән карарларны мотивациялә нигезләүне күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгать фикер алышуларын яки жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре, башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын яки ачык тыңлауларны үткәрү үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты яки аларга үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә кагыйдәләр проектың эзерләү буенча комиссия тарафыннан үткәрелә.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар дәвамлылыгы мондый проект басылып чыкканнан соң бер айдан да ким түгел һәм өч айдан да артык түгел.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеш регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар мондый шәһәр төзелеш регламенты билгеләнгән территориаль зона чикләрендә, территория чикләрендә үткәрелә комплекслы үсешкә дучар булган. Бу очрактарда жәмәгать дискуссияләре яки жәмәгать тыңлаулары бер айдан артык була алмый.

17 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексына һәм әлеге Кагыйдәләренәң 11 статьясы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышуларын яки жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Эгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объектн куллану әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин икән, жәмәгатъ фикер алышулары яки жәмәгатъ тыңлаулары мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге кешеләргә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатъ фикер алышулары яки гавами тыңлаулар үткәрү турында хәбәрләр жиберә:

- әлеге рәхсәт соралган жир участогы белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләренән хокук ияләренә;

- әлеге рәхсәт соралган жир участогы белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләренә;

-капиталъ төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә, аларга карата әлеге рәхсәт сорала.

Әлеге хәбәрләр кызыксынган кешенән шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы гаризасы кабул ителгән көннән алып жиде эш көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Жәмәгатъ фикер алышуларын яки жәмәгатъ тыңлауларын үткәрү вакыты муниципаль берәмлек халкына аларны үткәрү турында хәбәр ителгән көннән алып жәмәгатъ фикер алышулары яки жәмәгатъ тыңлаулары нәтижеләре турында нәтижә басылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатъ фикер алышуларын яки жәмәгатъ тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

7. Эгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектннан файдалануның рәхсәт ителгән төре шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат инициативасы буенча жәмәгатъ фикер алышуларыннан яки жәмәгатъ тыңлауларыннан соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә шәһәр төзелеше регламентына кертелгән булса, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турында карар кеше жәмәгатъ фикер алышулары яки жәмәгатъ тыңлаулары үткәрмичә кабул ителә.

18 статья. Рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләсе буенча жәмәгатъчелек фикер алышулары яки гавами тыңлаулар

1. Рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм әлеге Кагыйдәләренән 12 статьясы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проекты мондый рәхсәт бирү турында гариза килгән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм жәмәгатъ фикер алышуларында яки жәмәгатъ тыңлауларында каралырга тиеш. Жәмәгатъ фикер алышуларын яки жәмәгатъ тыңлауларын оештыру һәм үткәрү комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатъ фикер алышуларын яки жәмәгатъ тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31-32 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

2. Жирле хакимият башлыгы тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен нигез булып:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә торак пунктның генераль планына, муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасына, мондый генераль планнарда яки муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган аэродром территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану чикләүләрен бозуны бетерү турында күрсәтмәләр килү, алар Жирдән файдалану һәм торак пункт, шәһәр округы, торак пунктлар арасындагы территориядә төзелеш кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән;

2) Территорияль зоналар чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү;

3) шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән территорияләренә, мәдәни мирас объектлары территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре урнашуы турындагы мәгълүматларның күрсәтелгән зоналарның, территорияләренә чикләре урнашуы тасвирламасына туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә, территорияләренә, федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан, күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган күчәмсез милек объектларын мондый зоналар, территорияләр чикләрендә куллану чикләүләренә туры килмәве;

5) территорияне куллануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мәдәни мирас объекты территориясе, федераль эһәмияттәге тарихи торак пункт территориясе, төбәк эһәмиятендәге тарихи торак пункт территориясе чикләрен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул итү;

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганда һәлак булганнарның жирләнгән урыннарын табу.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнаштырылуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

2) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре төбәк эһәмиятендәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

4) жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалануны һәм торак пункт территориясендә төзелешне көйләү тәртибен камилләштерү кирәк булганда;

4.1) жирле үзидарә органнары Ватанны саклаганда һәлак булганнарның жирләнгән урыннарын тапкан очракта, муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан;

5) физик яки юридик затлар тарафыннан инициативалы тәртиптә яисә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян китерелсә, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының бәясә төшсә, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре тормышка ашырылмаса;

б) Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яки юридик зат тарафыннан;

7) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль район башкарма комитеты тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул ителгән, Татарстан Республикасы тарафыннан билгеләнгән һәм Татарстан Республикасы тарафыннан кабул ителгән, Буа муниципаль районы башлыгы тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында килешү төзелгән зат тарафыннан кабул ителгән.

3.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешенә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән тәмин ителмәгән очракта, жирлек территорияләрендә территориаль планлаштыру документларында каралган федераль эһәмияттәге объектларны, төбәк эһәмиятләндәге объектларны, муниципаль районның жирле эһәмияттәге объектларын (линейлы объектлардан тыш), башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органын, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органын урнаштыру мөмкинлеге, муниципаль районның жирле үзидарә вәкаләтле органы вәкаләтле кешегә күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында таләп жиһәрә.

3.2. Әлеге статьяның 3.1 өлешендә каралган очракта, вәкаләтле зат әлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләпне алганнан соң утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. 3 пунктларда каралган очракларда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатында - әлеге статьяның 2 өлеше һәм 3.1 өлеше, шулай ук шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре бер тапкыр үзгәртелгән очракта, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең элек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яки) рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрын бер тапкыр үзгәрткән очракта, шәһәр төзелеше тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү конкрет территориаль зона өчен регламент, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект әзерләү турында Карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә каралган комиссия нәтижәсен әзерләү ун проценттан артык таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында планлаштыру проекты расланган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

3.5. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганда һәлак булганнарның жирләнгән урыннары табылу сәбәпле, мондый урыннар табылганнан соң алты ай дәвамында башкарыла, шул ук вакытта жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары үткәрү таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында тәкъдим килгән көннән алып егерме биш көн эчендә нәтижә әзерли, анда кергән тәкъдимгә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр бар һәм бу нәтижәне Башкарма комитет житәкчесенә жиһәрә.

4.1. Әлеге кагыйдәләрне аэродром территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Башкарма комитет житәкчесе, комиссия йомгагындагы тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында

проект эзерләү турында Карар кабул итә яки бу Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимне кире кагу турында Карар кабул итә һәм мондый карарның күчermәсен гариза бирүчеләргә жибәрә.

5.1. Әгәр жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау жирле үзидарәнең вәкилләклә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла икән, жирле үзидарәнең вәкилләклә органына жибәрелгән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект әлегә орган утырышында каралырга тиеш.

6. Башкарма комитет житәкчесе Россия Федерациясә Хөкүмәтә вәкаләтлесе федераль башкарма хакимият органы тарафыннан әлегә статьяның 2 өлешендәгә 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәдән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында Карар кабул итәргә тиеш. Әлегә статьяның 2 өлешендәгә 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә вәкаләтлә зат тарафыннан судка шикаять ителәргә мөмкин.

7. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексның 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимиятә башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан рөхсәтсез төзелгән корылманы ачыклау турында хәбәрнамә кергән көннән башлап, әлегә хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексның 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлегә хәбәрнамә кергән жирле үзидарә органына күрсәтелгән очрактардан тыш, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми.

8. Әлегә статьяның 2 өлешә 3-5 пунктларда каралган очрактарда, дәүләт хакимиятә башкарма органы яки жирле үзидарә органы, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, территорияләре чикләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләүгә, федераль әһәмияттәгә тарихи торак пунктлар, төбәк әһәмиятендәгә тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтлә затка территорияләренә, территорияләренә куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен жирдән файдалану һәм төзү кагыйдәләрендә күрсәтү турында таләп жибәрә мәдәни мирас объектлары, федераль әһәмияттәгә тарихи торак пунктлар территорияләре, төбәк әһәмиятендәгә тарихи торак пунктлар территорияләре, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүне билгеләү.

9. Әлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләп кергән очракта, хокуктарны теркәү органыннан территориядән файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яки юкка чыгару турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында яки әлегә статьяның 2 өлешендәгә 3 - 5 пунктларында каралган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән башлап, вәкаләтлә зат жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре аларны шундый таләпкә ярашлы төгәлләү юлы белән. Шулу вакытта әлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләпләргә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау таләп ителми.

10. Әлегә статьяның 9 өлешә нигезендә территорияләренә, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, федераль әһәмияттәгә тарихи торак пунктлар территорияләрен, төбәк әһәмиятендәгә тарихи торак пунктлар территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен күрсәтү, мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләренә билгеләү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен төгәлләштерү вакыты, бу статьяның 8 нче өлешендә каралган, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлегә статьяның 2 өлешендәгә 3 - 5 пунктларында каралган нигезләр ачыкланган көннән башлап, территориядән аерым шартлар белән файдалану зонасын билгеләү, үзгәртү яки юкка чыгару, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләр хокуктарын теркәү органыннан килә.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен көйләү турында нигезләмәләр

20. статья Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматларны Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматларны Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрына кертү кагыйдәләре «Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезендә билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир участкалары, торак пунктлар яки муниципаль берәмлекләр чикләренең урнашуын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып.

Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында мәгълүматлар булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдә хаталар исәпкә алынмый.

**Татарстан Республикасы Буа муниципаль
районы Түбән Наратбаш авыл жирлегенен
жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдэләре**

2 нче том

**ШӘһӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ**

2023 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының «Түбән Наратбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре документлары составына керә:

1. Текст өлеше составында:

Кереш

- 1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шәһәр төзелеш зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеш регламентлары.

2. График өлеше составында:

-Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат.

ЭЧТӘЛЕК

II ӨЛӨШ. ШӘҺЭР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

<u>VIII БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталары .....</u>	<u>26</u>
<u>21 статья. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар</u>	<u>Ошибка! Закладка не определена.</u>
<u>22 статья. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар .....</u>	<u>Ошибка! Закладка не определена.</u>
<u>23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат .....</u>	<u>29</u>

III ӨЛӨШ. ШӘҺЭР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ ..... 31 |

<u>IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары.....</u>	<u>31</u>
<u>24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы.....</u>	<u>31</u>
<u>25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары .....</u>	<u>33</u>
<u>25.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре .....</u>	<u>33</u>
<u>25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1).....</u>	<u>34</u>
<u>25.3. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (ОД).....</u>	<u>38</u>
<u>25.4. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т).....</u>	<u>41</u>
<u>25.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) ....</u>	<u>43</u>
<u>25.6. III куркынычлык классындагы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2).....</u>	<u>44</u>
<u>25.7. IV-V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П3).....</u>	<u>46</u>
<u>25.8. V куркынычлык классындагы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4).....</u>	<u>48</u>
<u>25.9. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2).....</u>	<u>49</u>
<u>25.10. Рекреацион билгеләнештәге зонаның шәһәр төзелеше регламенты (Р2) .....</u>	<u>51</u>
<u>25.11. Зиратларны урнаштыру зонасының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....</u>	<u>53</u>
<u>26 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр .....</u>	<u>54</u>
<u>27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр</u>	<u>Ошибка! Закладка не определена.</u>

28 статья. Жирләрне чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территорияләре

Ошибка! Закладка не определена.

X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү...57

<u>39 статья. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү .....</u>	<u>57</u>
<u>29.1. Гомуми нигезләмәләр.....</u>	<u>57</u>
<u>29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.....</u>	<u>58</u>
<u>29.3. Су саклау зоналары, жир өстендәге су объектларының яр бие саклау полосалары .....</u>	<u>59</u>
<u>29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары .....</u>	<u>61</u>
<u>29.5. Газ бүлү челтәрләренен саклау зоналары .....</u>	<u>61</u>
<u>29.6. Предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары .....</u>	<u>64</u>

30 статья. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү ..... 68 |

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү ..... 68 |

XI БҮЛӨК. Территориянен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителүенен минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәпләнгән күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль керү мөмкинлегенен максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәпләнгән күрсәткечләре ..... 69 |

II ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелеш зоналаштыру карталары

21 статья. Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» элге Кагыйдәләренә аерылгысыз өлөш булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре территориаль зонаның төр индексы һәм билгеләнгән территориаль зонаның уникаль номеры күрсәтелгән.

Территориаль зоналарның чикләре элге Кагыйдәләренә 8 статьясының 1 томы нигезендә билгеләнгән.

2. Территориаль зонаның һәр төре өчен элге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә, ул бер төрнең барлык билгеләнгән территориаль зоналарына карата гамәлдә.

Территориаль зоналарның төрләрен билгеләү өчен түбәндәге атамалар һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территориаль зонаның төр индексы	Территориаль зона төрөнә атамасы
Ж1	Шәхси торак төзелеш зонасы (Ж1)
ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
П2	III куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2)
П3	IV-V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П3)
П4	V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)
СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)
Р2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (Р2)
СН1	Зиратларны урнаштыру зонасы (СН1)

Территориаль зонаның төр билгеләү өчен аның атамасын яки индексин куллану элге кагыйдәләр кысаларында тигез мәгънәле.

Территориаль зоналарның төп хәрәф яки хәрәф-сан индексин, нокта билгесен һәм өстәмә санны (мәсәлән, П3.1) үз эченә алган состав индексы булган төрләре төп индекс билгеләгән территориаль зонаның төп төрөнәң төрчәләре булып тора. Территориаль зоналарның мондый төрләре өчен махсус шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнә, алар территориаль зонаның төп төрөнәң типовой шәһәр төзелеш регламентынан жир участкаларынан һәм төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен чикләү, рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү ягынан аерыла.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зонаның исеме территориаль зонаның төр атамасыннан тора, ул түгәрәк скобкада төзелгән территориаль зонаның төр индексин һәм билгеләнгән территориаль зонаның номерын үз эченә ала.

Территориаль зона индексы территориаль зонаның төр индексы белән туры килә. Территориаль зоналарга карата элге кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона төрөнәң индексы» терминнарын куллану бертигез мәгънәле. Бер үк индекска ия булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеш регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территориаль зонаның атамасы	Зонаның урнашу урыны
1-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Түбән Наратбаш авылы
1-2	ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №1-2	Түбән Наратбаш авылы
1-3	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №1-3	Түбән Наратбаш авылы
2-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Бикмураз авылы
2-2	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-2	Бикмураз авылы
2-3	ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №2-3	Бикмураз авылы
2-4	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т) №2-4	Бикмураз авылы
2-5	П2	III куркынычлык классы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2) №2-5	Бикмураз авылы
2-6	П3	IV-V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П3) №2-6	Бикмураз авылы
2-7	П4	V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4) №2-7	Бикмураз авылы
2-8	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №2-8	Бикмураз авылы
2-9	Р2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (Р2) №2-9	Бикмураз авылы
2-10	СН1	Зиратларны урнаштыру зонасы (СН1) №2-10	Бикмураз авылы
3-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-1	Зур Кырлаңгы авылы
3-2	ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №3-2	Зур Кырлаңгы авылы
3-3	СН1	Зиратларны урнаштыру зонасы (СН1) №3-3	Зур Кырлаңгы авылы
4-1	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т) №4-1	Түбән Наратбаш а/ж
4-2	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №4-2	Түбән Наратбаш а/ж
4-3	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №4-3	Түбән Наратбаш а/ж
4-4	П4	V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4) №4-4	Түбән Наратбаш а/ж
4-5	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №4-5	Түбән Наратбаш а/ж
4-6	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №4-6	Түбән Наратбаш а/ж
4-7	СН1	Зиратларны урнаштыру зонасы (СН1) №4-7	Түбән Наратбаш а/ж

Территориаль зонаны билгеләү өчен аның атамасын яки номерын куллану әлеге кагыйдәләр кысаларында тигез мәгънәле.

4. Билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре бер яки берничә чик контурларыннан тора ала.

Территориаль зоналар чикләре контурлары, алар шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында бер үк индекса һәм территориаль зона номерына ия, бер күп контурлы территориаль зонага карый.

Территориаль зоналарның чикләре контурлары, алар шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территориаль зоналарның төрле номерларына бер үк индекса ия, бер төрнең төрле территориаль зоналарына карый.

5. Территориаль зоналардан тыш, алар өчен чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары мәжбүри рәвештә билгеләнә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук күрсәтелгән:

шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр;

- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр;

территориаль зона регламентына ярашлы рәвештә жирләрне (жир участогын яки аның бер өлешен) чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территориясе, ул бөтен жир участогына карата билгеләнә алмый.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге атамалар һәм шартлы текст билгеләре (индекслар) кулланыла:

1) шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр

Индекс	Аталышы
ЛО	Линияле объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир участкалары
ТОП	Гомуми файдаланудагы территорияләр

2) Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

Индекс	Аталышы
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр
СХ	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре
ООПТ	Аеруча саклана торган табигый территорияләр жирләре

3) Жирләрне чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территорияләре

Индекс	Аталышы
И-Ф	Ж 1 регламентына ярашлы рәвештә жирләрне куллану территориясе
СХ2-Ф	СХ2 зонасы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе
СН1-Ф	СН1 зонасы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе
Т-П	Т регламентына ярашлы рәвештә жирләрне планлаштырылган куллану территориясе

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып саналмый, бу жирләр һәм территорияләр чикләре турында мәгълүматлар эзерләнми һәм күчмәсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне планлаштыру очрагында, территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган территорияләр мәжбүри рәвештә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлек алып баруны күздә тоткан территорияләр «Түбән Наратбаш авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

22 статья. Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелгән, алар Россия Федерациясә законнарына ярашлы рәвештә жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануга өстәмә чикләүләр кертә.

2. Әлеге Томның 29 статьясының 29.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге кагыйдәләр кысаларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар өч төргә бүленә: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырылган, ориентирлы.

Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында территорияне куллануның аерым шартлары булган билгеләнгән һәм урнаштыру өчен планлаштырылган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Территорияне куллануның аерым шартлары булган ориентир зоналарының чикләре шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында күрсәтелми, чөнки аларның жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү буенча юридик көчә юк. Бу зоналарның яқынча чикләре генераль планы нигезләү буенча материаллар составына керүчә торак пунктның генераль планы карталарында күрсәтелергә мөмкин.

Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләү планлаштырылган шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында күрсәтү мәгълүмати-белешмә характерда. Махсус Шартлы территорияләренә билгеләү өчен планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренә хокук ияләре суд тәртибендә мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булуын шик астына алырга хокукы.

2. Күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану чикләренә туры килмәгән характеристикалары махсус шартлар белән билгеләнгән яки планлаштырыла торган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге кагыйдәләргә туры килми.

3. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләренән тыш, күрсәтелгән картада аеруча саклана торган табигый территорияләр, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи торак пунктлар территорияләре чикләре күрсәтелергә мөмкин.

23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта булып билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре турында мәгълүмат тора, аларда территориаль зоналарның чикләре урнашуының график тасвирламасы, күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында әлеге чикләренә характерлы нокталары координаталары исемлегә бар.

Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексына ярашлы рәвештә, жирле үзидарә органнары территориаль зоналарның чикләре урнашуының текстлы тасвирламасын әзерләргә хокукы. Әлеге кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналарның чикләре урнашуының текстлы тасвирламасы әзерләnmәгән һәм территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматка кертелмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат:

1) дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 26.07.2022 № п0292 боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территориаль зоналар, аеруча саклана торган табигый территорияләр, территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләренә урнашуының график тасвирлау формасы» нигезендә торак пунктның

элеге кагыйдэлэр белэн билгелэнгэн барлык территориаль зоналары чиклэре турында мэгълүматны үз эченэ алган PDF форматындагы электрон документ/0292;

2) Территориаль зоналар чиклэре турында мэгълүматны бердэм дүүлэт күчемсез милек реестрына кертү өчен кирэкле XML форматындагы электрон документлар рэвешендэ.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары

24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренең хокукий режимын билгели, шулай ук жир участкалары өстеннән һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланылган барлык нәрсәләргә дә билгели.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары исәпкә алып билгеләнгән:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану;

2) Бер территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларын куллануның төрләр төрләрен берләштерү мөмкинлекләре;

3) генераль план белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш характеристикалары;

4) территориаль зоналарның төрләре;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча саклана торган табигый территорияләргә, башка табигый объектларны саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше Регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир участкаларына һәм капитал төзелеш объектларына тарала.

4. Шәһәр төзелеше регламенты жир участкаларына кагылмый:

1) Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәданият һәйкәлләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләргә чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләргә чикләрендә һәм аларны тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру параметрлары турында карарлар Россия Федерациясә саклау турында законнары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә мәдәни мирас объектлары;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) сызыклы объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яки сызыклы объектлар белән биләнгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торақ пунктлар, истәлекле урыннар, дөвалау-сәламәтләндрәү жирләргә һәм курортлар, территорияләргә куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләргә карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясә законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләргә, жир өстә сулары белән капланган жирләр, запас жирләр, аеруча саклана торган табигый территорияләр (дөвалау-сәламәтләндрәү жирләргә һәм курортлардан тыш), авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләргә, махсус икътисади зоналар һәм тиз үсеш территорияләргә чикләрендә урнашкан жир участкалары өчен билгеләнми.

7. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир участкаларына һәм капитал төзелеш объектларына карата:

1) жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләргә;

2) жир кишәрлекләренә чик (минимал һәм (яки) максимал) үлчәмнәргә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләр;

4) шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территорияль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль керү мөмкинлегенәң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәпләнгән күрсәткечләре.

8. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрен билгеләү шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән һәр территорияль зонага карата мәжбүри булып тора.

9. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануга карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән ярдәмче төрне төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төр файдалануга үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламентына ярашлы рәвештә башкарыла.

11. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан хокук ияләре тарафыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре өстәмә рөхсәтсез һәм килешмичә мөстәкыйль сайлана.

12. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексның 39 статьясына ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

13. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төргә үзгәртү турында карарлар федераль законнарға ярашлы рәвештә кабул ителә.

14. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм төбәк әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш), саклау корылмаларын (насаждениеләрен), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм Геодезия билгеләрен урнаштыру теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

15. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 10.11.2020 по п/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторына (алга таба Классификатор) ярашлы билгеләнә. Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән куллану төрләренәң исемнәре, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир участогын рөхсәт ителгән куллану төренәң тасвирламасы бар. Жир кишәрлеген рөхсәт ителгән куллану төренәң текст атамасы һәм аның коды (санлы билгеләмә) тигез мәгънәле.

16. Жир кишәрлекләренәң чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренәң чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарның, корылмаларның, корылмаларның чикләнгән саны һәм чикләнгән биекlege;

3) жир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты, ул төзелергә мөмкин булган жир кишәрлегенең гомуми мәйданының жир кишәрлегенең бөтен мәйданына нисбәте буларак билгеләнә;

4) биналар, корылмалар, корылмалар төзү тыелган биналарны, корылмаларны, корылмаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатыннан жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр.

17. Жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары кагыйдәләр жыентыклары, техник регламентлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары, санитар кагыйдәләр чик параметрларына катгыйрак таләпләр каралмаган очракта кулланыла.

18. Жир кишәрлегенең минималь зурлыгына (мәйданына) чикләүләр бер хокук иясенә караган бер үк рөхсәт ителгән файдалану төре булган янәшәдәге жир кишәрлекләренә кагылмый.

19. Бинаның иң күп катлары жир өстендәге барлык катларны үз эченә ала, шул исәптән мансард, шулай ук цоколь, әгәр цоколь катының өске өлеше жирнең план билгесе дәрәжәсеннән 2 м-дан да ким булмаса.

19.1. 6.8 Классификатор коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) чик биеклегенә билгеләнми.

20. Жир кишәрлеге төзелешенең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның мәйданын исәпкә ала, яссы корылмалардан тыш, һәм капитал төзелеш объектлары яки аларның жир кишәрлеге өслеге астында булган өлешләре (объектның жир асты өлеше).

21. Территориаль зоналар чикләрендә жир участокларыннан һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бертөрле төрләре, әмма жир участкаларының төрле чик (минималь һәм (яки) максималь) зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары һәм шундый зурлыklar һәм параметрлар комбинацияләре булган зоналар урнаштырылырга мөмкин.

25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территориаль зонаның һәр төренең шәһәр төзелеше регламенты әлеге төрнең барлык билгеләнгән территориаль зоналарына тарала.

25.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә башкарыла. Рөхсәт ителгән ярдәмче төрне төп яки шартлы рөхсәт ителгән төргә өстәмә рәвештә генә сайларга мөмкин, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир участкаларының чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре өчен жир участкалары чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар төп яки шартлы рөхсәт ителгән куллану төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында классификаторда бу төрнең тасвирламасы буенча конкрет төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән рөхсәт ителгән ярдәмче куллану төрләре күрсәтелми.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре; төп яки шартлы рөхсәт ителгән төрләрнең кодлары, алар

өчен ярдәмче куллану төре билгеләнә, һәм рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары, ярдәмче төрләр өчен Капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү:

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төре коды	Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төре исеме	Төп һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре кодлары, алар өчен ярдәмче төр билгеләнә	Рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары	
			катларның чик саны, корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.19	Печән чабу	1.8	0	н.у.
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын коткару	1.8	0	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	н.у.	н.у.
3.2.4	Гомуми тормыш	3.5.2, 6.12	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	2.5; 2.6; 3.2.4	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү объектлары	3.6.2	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метров	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метров	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгьльләнү өчен майданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	н.у.
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен бүләкләр	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	н.у.	н.у.

25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Шәхси торак төзелеше зонасының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән Ж1 индексы булган территорияль зоналарга тарала.

Шәхси торак төзелеш зоналары урнаштыру өчен билгеләнгән:

шәхси торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән йорт яны жир участкалары белән аерым торган торак йортлар;

блокировкаланган торак йортлар;

аз катлы күп фатирлы торак йортлар (дүрт катлы, шул исәптән мансардлы).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш объектларын, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, гыйбадәт йортларын, автомобиль транспорты тукталышларын, гараж объектларын, гражданның яшәве белән бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаучы объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына бакчачылык алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

2.1, 2.2 коды белән рөхсәт ителгән куллану төрләре булган жир участкалары (шул исәптән бүлү яки бүлү юлы белән) барлыкка килгәндә, фронт буенча жир участогының минималь киңлеге 25 м – дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән 16 м-дан ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жир участогы чигендә урам ягыннан шәхси гаражлар урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен катларның чик саны һәм чик биеклегә төп Биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклегә 3,5 м яссы түбә башына кадәр, 4,5 м авыш түбә конькисына кадәр.

Шәхси торак төзелеше өчен араларны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөреш) 5 метрдан да ким түгел;

-участок чикләреннән хужалык корылмаларына кадәр 1 метрдан да ким түгел;

-торак йорт тәрәзәләреннән күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр 10 метрдан да ким түгел;

-үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара 12 метрдан ким түгел;

-үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (коега) кадәр ара 25 метрдан ким түгел.

Блоклы һәм аз катлы күп фатирлы торак төзелешләр өчен араларны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөреш) 2.3 коды өчен 5 метрдан да ким түгел;

-торак йортларның озын яклары арасында биеклегә 2 3 кат: ким дигәндә 15 м;

-4 кат: ким дигәндә 20 м (көнкүреш ярыклары);

-шул ук биналарның озын яклары һәм очлары арасында торак бүлмәләрдән тәрәзәләре белән 10 м – дан да ким түгел.

Гомуми файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан ерак урнаштырылырга тиеш:

-балалар өчен торак биналарга кадәр уеннар өчен 12 м;

-өлкәннәр өчен ял итү өчен 10 м;

-автомобильләр өчен 10 м;

- 10-40 метрлы спорт белән шөгылләнү өчен;

-хужалык максатлары өчен 20 м;

-калдыклар өчен контейнерлар белән майданчыклар 20дән 100 м.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Иноляцияне исәпкә алып, 2.1, 2.2, 2.3 - 2 м кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре киртәләренең максималь биекlege 2.1.1, 2.3 - 1.5 м. Чиктәш участкалар арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары биләгән өлештә - тонык, челтәрле, кояш яктысын үткәрә торган чикләвек түгел.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биекlege	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блокированная торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – н.у.	3 кат/18 м	50%	5/3
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем биру	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләну өчен майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	мин. – 600 макс. – н.у.	4 кат (мансардны кертеп)/ 20 м	75%	н.у.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

3.2.1	Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Гомуми тормыш	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләргә ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
13.1	Бакчачылык алып бару	мин. – 1000 макс. – 5000	0/0	0 %	н.у.
13.2	Бакчачылык тармагын алып бару	мин. – 1000 макс. – 5000	н.у.	н.у.	н.у.
14.0	Аз катлы торак комплексында индивидуаль торак йортлар милекчеләренән гомуми мөлкәте составына керүче жир кишәрлекләре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

искәрмә.

«Жир участогы чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша урам ягыннан һәм жир кишәрлегенән башка якларыннан чигенү кыйммәтләре китерелә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнеше билгеләнмәгән параметрлар күрсәтелә

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен элекке Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренән чик (минималь) үлчәмнәре:

- шәхси милектә булган жир кишәрлеген һәм дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрне һәм (яки) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән жир кишәрлеген

булдыру һәм жирлектә майданы жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләменә туры килгән жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегенә булмау;

- ике һәм аннан да күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлегенә булдыру;

- хәзергә күчмәсез милек объект астында формалашкан жир участкагы барлыкка килү һәм жирлектә жир участкагы формалашу мөмкинлегенә булмау, аның майданы жир участкаларының чик (минималь) зурлыгына туры килә.

25.3. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеш регламенты (ОД)

Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеш регламенты әлегә Кагыйдәләр белән билгеләнгән ОД индексы булган территорияль зоналарга тарала.

Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны, эшкуарлык эшчәнлеген, Урта һөнәри һәм югары һөнәри белем объектларын, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, гыйбадәт йортларын, автомобиль транспорты тукталышларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданның тормыш эшчәнлеген тәмин итүгә бәйлә башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокадалы төзелеш йортлары, күп фатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күп катлы гаражлар кертелгән мөмкин.

2.1, 2.2 коды белән рөхсәт ителгән куллану төрләре булган жир участкалары (шул исәптән бүлү яки бүлү юлы белән) барлыкка килгәндә, фронт буенча жир участкагының минималь киңлегенә 25 м – дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән 16 м-дан ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жир кишәрлегенә чигендә урам ягыннан шәхси гаражлар урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен катларның чик саны һәм чик биеклегенә төп Биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклегенә 3,5 м яссы түбә башына кадәр, 4,5 м авыш түбә конькисына кадәр.

Биналар арасындагы минималь аралар:

-мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп корылмага кадәр 10 м;

-стационарлы дөвалау учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп корылмага кадәр 30 м;

-стационарлы дөвалау учреждениесе бинасы һәм башка ижтимагый һәм торак биналар арасындагы ара 50 метрдан ким түгел;

Шәхси торак төзелеш өчен түбәндәге араларны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөреш) 5 метрдан да ким түгел;

- кишәрлек чикләреннән хужалык корылмаларына кадәр 1 метрдан да ким түгел;

- торак йорт тәрәзәләреннән күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр 10 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара 12 метрдан ким түгел;

-үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәмин итү чыганагына (коега) кадәр ара 25 метрдан ким түгел.

Блоклы һәм аз катлы күп фатирлы торак төзелешләр өчен араларны түбәндәге кысаларда кабул итәргә кирәк:

-участок чигеннән торак йорт диварына кадәр 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөреш) 2.3 коды өчен 5 метрдан да ким түгел;
 -торак йортларның озын яклары арасында биекlege 2 3 кат: ким дигәндә 15 м;
 -4 кат: ким дигәндә 20 м (көнкүреш ярыклары);
 -шул ук биналарның озын яклары һәм очлары арасында торак бүлмәләрдән тәрәзәләре белән 10 м – дан да ким түгел.

Гомуми файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан ерак урнаштырылырга тиеш:

- балалар өчен торак биналарга кадәр уеннар өчен 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү өчен 10 м;
- автомобильләр өчен 10 м;
- 10-40 метр - спорт белән шөгьльләнү өчен;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлар белән майданчыклар 20дән 100 м.

Рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен коймаларның максималь биекlege 2.1, 2.2, 2.3 – 2 м кодлары белән инсоляцияне исәпкә алып, 2.1.1, 2.3 – 1.5 М кодлары белән. Материал һәм янәшәдәге участкалар арасындагы коймаларның тибы, бакчалар биләгән өлешендә саңгырау түгел, челтәрле, кояш яктылыгын үткәрүче.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренә чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биекlege	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.1	Амбулатор-поликлиник хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини куллану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

3.8	Ижтимагый идарэ	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.2	Вәкилле эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарэ	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	5 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгьльләнүне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгьльләнү өчен майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корымалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 этажа/18 м	40 %	5/3
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеш	мин. – 600 макс. – н.у.	4 кат (мансардны кертеп)/ 20 м	75%	н.у.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – н.у.	3 кат/18 м	50%	5/3
2.5	Уртача катлы торак төзелеш	н.у.	8 кат/н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.3	Махсус максатлы медицина оешмалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.3	Базар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

4.9	Хезмэт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.2	Юл ялын тээмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.5	Су спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмэт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.0	Оборона һәм куркынычсызлыкны тээмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.3	Эчке хокук тәртибен тээмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында кисәкчә аша урам ягыннан һәм жир участогының башка якларыннан чигенү кыйммәтләре китерелә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен элекке Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир участокларының чик (минималь) үлчәмнәре:

- шәхси милектә булган жир кишәрлеген һәм дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрне һәм (яки) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән жир кишәрлеген булдыру һәм жирлектә майданы жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләменә туры килгән жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау;

-ике һәм аннан да күбрәк жир участокларын берләштерү юлы белән жир участогы булдыру;

-хәзерге күчәмсез милек объекты астында формалашкан жир участогы барлыкка килү һәм жирлектә жир участогы формалашу мөмкинлеге булмау, аның майданы жир участокларының чик (минималь) зурлыгына туры килә.

25.4. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т)

Транспорт инфраструктурасы зонасының шәһәр төзелеше регламенты (Т) элекке Кагыйдәләр белән билгеләнгән т индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Транспорт инфраструктурасы зоналары транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен, шул исәптән кешеләрне яки йөкләрне ташу яки матдәләр тапшыру өчен

кулланыла торган төрле элементтә юллары һәм корылмалар, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларның санитар-күзәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренә чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.4	Күчмә торак	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 этаж/4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	5 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләргә ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.1.1	Тимер юл юллары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.1.2	Тимер юл транспортына хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	участоклары (территорияләре)				
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән и индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларның санитар-күзәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренә чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.7	Энергетика	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.5	Түгәрәк үткәргеч транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.6. III куркынычлык классындагы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2)

Шәһәр төзелеше регламенты III куркынычлык классындагы житештерү һәм склад объектлары зонасы (п 2) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән П2 индексы булган территорияль зоналарга тарала.

Житештерү зоналары житештерү объектларын әйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләрененң чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйләү өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.0	Житештерү эшчәнлегә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2	Авыр сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2.1	Автомобиль төзелеш сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жинел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.1	Фармацевтика сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.2	Фарфор фаянс сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.3	Электрон сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.4	Зәркән сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлек сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.5	Нефть химиясә сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Саклау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Саклау мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.11	Целлюлоза-кагаз сәнәгәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларынан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларынан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торақлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгәт туклануы	н.у.	3 этажа/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 этажа/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләре ремонтлау	н.у.	2 этажа/10 м	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Жир кишәрлегә цикләреннән минималь чигенүләр» графасында кисәкчә аша урам ягыннан һәм жир участогының башка якларыннан чигенү кыйммәтләре китерелә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.7. IV-V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (ПЗ)

Шәһәр төзелеше регламенты IV-V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (п 3) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән ПЗ индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Житештерү зоналары әйләнә-тирә мохиткә төрле йогынты нормативлары булган житештерү объектларын, склад объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларның санитар саклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минимал һәм (яки) максимал) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренен чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнен чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләргә ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.0	Житештерү эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2	Авыр сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жиңел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.2	Фарфор фаянс сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.3	Электрон сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.4	Зәркән сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлек сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Сак	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Сак майданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.11	Целлюлоза-кагаз сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торақлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Жир кишәрлеге цикләреннән минималь чигенүләр» графасында кисәкчә аша урам ягыннан һәм жир участогының башка якларыннан чигенү кыйммәтләре китерелә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицкага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.8. V куркынычлык классындагы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)

Шәһәр төзелеше регламенты V куркыныч класслы житештерү һәм склад объектлары зонасы (п 4) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән П4 индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Житештерү зоналары әйләнә-тирә мохиткә төрле йогынты нормативлары булган житештерү объектларын, склад объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларның санитар-күзәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренен чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнен чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнен максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жиңел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлек сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Сак	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Сак майданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицкага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.9. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Шәһәр төзелеше регламенты авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән сх2 индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Авыл хужалыгы билгелэнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүе белән бәйлә башка максатлар, шулай ук аквакультура (балыкчылык) максатлары, шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме,	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минимал чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек *)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5	Бакчачылык	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.8	Терлекчелек	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлекчелек	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дуңгызчылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	макс.- 1	н.у.	10 %	н.у.
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.17	Питомниклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.19	Чүп үләнән чабу	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйлә өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Саклау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Саклау мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территориялэре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтэре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзеклэндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсэт ителгән куллану төрлэре					
3.9.2	Фэнни тикшеренүлэр үткэрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фэнни сынаулар үткэрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргэмэ-ярминкэ эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.3	Ау һәм Балык тоту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтэ	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда теплицалар кулланып яшелчәчелек.

«Н. у.» шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән..

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсэт ителгән куллануның ярдәмче төрлэре рөхсэт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрлэре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицкага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.10. Рекреацион билгеләнештәге зонаның шәһәр төзелеше регламенты (P2)

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән P2 индексы булган территориаль зоналарга тарала.

Рекреацион билгеләнештәге зоналар яшеллекләренә саклау һәм үрчетү, аларны рациональ куллануны һәм халыкның ял итү максатларында куллануны тәэмин итү өчен билгеләнгән. Үз эченә шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, бу зонаны хезмәтләндерү белән бәйле күлләр биләгән территорияләренә ала.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренә чик үлчәмнәре һәм рөхсэт ителгән капитал төзелеш объектларын түзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсэт ителгән куллануның төп төрлэре					
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.2	Табигий-танып белү туризмы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

9.1	Табигый территорияларне саклау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияларе)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтэре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзеклендерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.4	Күчмә торак	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.3	Цирклар һәм хайваннар йорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини куллану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.2.1	Туристик хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.3	Ау һәм Балык тоту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.5	Гольф майданчыклары яки ат жәяү йөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2	Курорт эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2.1	Санатор эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен элекке Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицкага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһөр төзелеше проектолаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.11. Зиратларны урнаштыру зонасының шөһөр төзелеше регламенты (СН1)

Зиратларны урнаштыру зонасының шөһөр төзелеше регламенты (сн1) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән сн1 индексы булган территорияль зоналарга тарала.

Зиратларны урнаштыру зоналары жирләү урыннарын (каберлекләр, крематорийлар, башка жирләү урыннары) урнаштыру һәм эшләү өчен билгеләнгән. бу төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүлеп бирү юлы белән генә тәмин ителергә мөмкин һәм башка территорияль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренә чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлегенә күләме, кв.м	катлар саны / төзелеш биелеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлегенә чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйләү өлкәләрдә эшчәнлекне тәмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участкалары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл челтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
н.у.					

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицкага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр

ЛО линияле объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яки) линияле объектлар белән биләнгән жир участкалары.

Гомуми файдаланудагы иң яхшы территорияләр.

Линия объектларына электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корымалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корымалар керә.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнарға ярашлы рәвештә билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрөн башка төргә үзгәртү турында карарлар федераль законнарға ярашлы рәвештә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм төбәк әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

ЛФ урман фонды жирләре.

Жир өсте сулары белән капланган.

СХ авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре.

ООПТ аеруча саклана торган табигый территорияләр жирләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләреннән файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары вәкаләтле органнары яки федераль законнарға ярашлы рәвештә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләрне яки жир участкаларын куллану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан, урман мөнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм төбәк законнарына ярашлы.

Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә урнашкан жирләрне яки жир участкаларын куллану аеруча саклана торган табигый территорияләр турында законнарға ярашлы рәвештә аеруча саклана торган табигый территорияләр турында нигезләмә белән билгеләнә. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә территорияль зоналар һәм шәһәр төзелеше регламентлары федераль законнарға ярашлы рәвештә шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү рөхсәт ителгән жирләр, жир участкалары һәм территорияләр категорияләренә карата гына билгеләнә ала.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрне куллану Россия Федерациясе Су кодексына ярашлы рәвештә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә күпеллек агачлар (бакчалар, йөзем бакчалары һәм башкалар) белән биләп алынган, торак пунктлар чикләреннән тыш урнашкан сөрүлекләр, сабынлыклар, көтүлекләр, ятмалар, жирләр керә. Авыл хужалыгы жирләре составында авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр куллануда өстенлек ала һәм махсус саклауга дучар ителә. Авыл

хужалыгы билгеленешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылык алып бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир участогында гаражлар төзү өчен кулланыла алмый.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында СХ индексы белән билгеләнгән авыл хужалыгы жирләре составына жирләренә тискәре йогынтыдан саклау функциясен үтәүче хужалык эчендәге юллар, саклау урман утыртулары, агач-куаклык үсемлекләре белән биләнгән башка авыл хужалыгы билгеленешендәге жирләр кертеләргә мөмкин.

28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территорияне чагылдырырга тиеш, алар өчен территориаль планлаштыру документлары нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше регламентлары һәм зоналары билгеләнергә тиеш, әмма әлеге территорияләр өчен гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләренә билгеләү өчен жирләрдән (жир кишәрлеге яисә аның өлеше) факттагы яисә планлаштырылган файдалану территориясе төшенчәсе кулланыла.

Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясе - жир кишәрлегенә зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жир файдаланудагы), ул фактта кулланыла яки теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен жир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләренә, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) һәм (яисә) максималь күләмнәренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларының, жир кишәрлегенә калган (зуррак) өлешен капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең барлык жир кишәрлегенә кагыла алмый.

Жир кишәрлеге өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләре территориаль зонаның хокукый статусы юк. Әлеге территорияләренә чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентир рәвешендә була һәм тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләре нигезендә жирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше зонасы карталарында чагылдырыла.

Әлеге территорияләренә шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында билгеләү өчен жир кишәрлегенә фактта файдаланган очракта, яки жир кишәрлеге өлешен планлаштырган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырылган өлеше булган жир кишәрлегенә факттагы территориаль зонасы яисә планлаштырылган өлеше индексы кулланыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәге төрләре күрсәтелгән:

И-Ф - И зонасы регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориясе.

СХ2-Ф - СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

СН1-Ф - жирләрдән СН1 зонасы регламенты нигезендә фактта файдалану территориясе.

Т-II - Т зонасы регламенты нигезендә жирләрден планлаштырылган файдалану территориясе.

Гамәлдәге кануннар нигезендә, жирләрнең хокукый статусы көйләнмәгән территорияләр, әгәр алар кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, чикләнмәгән озак яши ала. Жир кишәрлеге өлешләрән фактта яисә планлаштырылган файдалану территориясендә капитал төзелешнең булган объектларын яңа төзелешкә яисә реконструкциялүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген ызанлау (бүлү яки бүлеп бирү) үткәрергә һәм территориядән фактта файдалануга яисә планлаштырыла торган территориянең чикләрен билгеләү өлешендә әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрден фактта файдалану территориясе сыйфатында шулай ук урман фонды жирләрендә яисә махсус саклана торган территорияләрдә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләре дә күрсәтелә ала.

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

39 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

29.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексына ярашлы рәвештә территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә жир асты байлыктары, һава һәм су законнары турында законнарда башкасы каралмаган очракта жир өстендәге һәм астындагы һәр нәрсәгә кагыла торган һәм мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчмәсез милек объектларын урнаштыруны һәм (яки) куллануны чикләүче яки тыючы жир кишәрлекләреннән файдалану чикләүләре билгеләнә. жир кишәрлекләрен башка эшчәнлек төрләрен башкару өчен куллануны чиклиләр яки тыялар, алар территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләү максатларына туры килми.

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 105 маддәсендә билгеләнергә мөмкин булган территориянең аерым шартлары булган зоналарның тулы исемлегенә китерелә.

3) федераль законнарда ярашлы рәвештә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә, аларның күләме һәм (яки) чикләре федераль закон таләпләренә ярашлы рәвештә рәсми рәвештә билгеләнгән. Торак пунктларның, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарның зурлыгын һәм (яки) чикләрен билгели алмыйлар, аларны билгеләү хокукы аларның вәкаләтләренә керми.

Шуна ярашлы рәвештә әлегә кагыйдәләр кысаларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән зоналар, аларның чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән һәм расланган;

- билгеләүгә планлаштырылган чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле зоналар фиксацияләнгән зурлыкка һәм чикләрен билгеләүнең берсүзсез кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

- чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма фиксацияләнгән зурлыктары һәм чикләрен билгеләүнең берсүзсез кагыйдәләре (критерийлары) булмаган ориентирлау-зоналар; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә ориентирлау үлчәмнәре генә билгеләнгән, алар мондый зоналарның чикләре билгеләнгән очракта исәпләүләргә үткәрү юлы белән төгәлләнергә тиеш һәм (яки) әйләндәтирә мохиткә тәэсир итү дәрәжәсен натураль үлчәүләргә.

4) шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территорияне куллануның аерым шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә күрсәтелгәргә тиеш.

5) шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук Россия Федерациясенең Федераль законнарында һәм норматив хокукый актларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләүнең билгеләнгән күләмнәре һәм берсүзсез кагыйдәләре билгеләнгән булган объектларга карата территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелгәргә мөмкин.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торба үткәргечләр, элемент линияләре) саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары, автомобиль юлларының юл яны полосалары, су саклау зоналары һәм жир өстендәге су объектларының яр бие саклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән очракта, бу чикләргә территориянең аерым

шартлары булган рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан аерып торучы махсус шартлы билгеләр белән күрсәтелә.

Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтү һәм бу зоналар чикләрендә жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү мәгълүмати-белешмә характерда һәм федераль законнарға ярашлы рәвештә билгеләүгә планлаштырылган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, тулысынча яки өлешчә территориянең аерым шартлары булган зоналарның якинча чикләрендә урнашкан, суд тәртибендә бу зоналарда жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану чикләүләрен бәхәсләшәргә хокуклы.

б) территорияне куллануның аерым шартлары булган ориентир зоналарының чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелми, чөнки алар чиста ориентир характерында һәм жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясенең суд практикасына ярашлы рәвештә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналарның якинча чикләре күрсәтелгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре суд тәртибендә территориядән файдалануның аерым шартлары булган мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Ориентирлау зоналарына федераль закон таләпләренә туры китереп билгеләнмәгән предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклауның икенче һәм өченче билбау зоналары, су басу һәм су басу зоналары, тапшыручы радиотехник объектның чикләү зоналары, территориянең аерым шартлары булган зоналарның һәм зоналарның башка төрләре керә. федераль законнар зоналарның зурлыгын исәпләүләр һәм (яки) натураль тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләргә тиеш.

7) «Түбән Наратбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территорияне куллануның аерым шартлары булган түбәндәге зоналар билгеләнгән яки билгеләнәргә тиеш:

-эчәрлек һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

-су саклау зоналары, жир өстендәге су объектларының яр бие саклау полосалары;

-электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары;

-корылмалар һәм элемент линияләренә саклау зоналары;

-предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары;

-газ бүлү челтәрләренә саклау зоналары;

-автомобиль юлларының юл яны полосалары һәм юл читендәге полосалары.

29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләренә санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыкларын үз эченә ала. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгеләнә.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына утырту һәм каты калдыкларны жир асты байлыкларын барлыкка китерү; жир асты суларын эшкәртү; жир асты суларын химик пычрату куркынычын тудыра торган ГСМ, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнәгать суларын туплаучылар, шламасаклагычлар һәм башка объектлар складлары урнаштыру. Санитария саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны якланган жир асты суларын файдаланганда гына урнаштыру рөхсәт ителә, шул ук вакытта сулы горизонтны пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылганда, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда гына рөхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә жир асты суларын микроб пычрату куркынычы тудыручы зиратларны, терлек каберлекләрен, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү тыела.

29.3. Су саклау зоналары, жир өстендәге су объектларының яр бие саклау полосалары

65 нче статья нигезендә. Россия Федерациясе Су кодексының су саклау зоналары булып елгалар, инешләр, күлләр, сусаклагычлар Яр сызыгына тоташкан территорияләр тора, аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, пычрануын, су басуын һәм аларның суларын киметүен булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә Яр бие саклау полосалары урнаштырыла, аларның территорияләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә.

Елгаларның, инешләрнең су саклау зоналарының киңлегә һәм аларның яр бие саклау полосасының киңлегә тиешле яр сызыгынан билгеләнә.

Елгаларның яки инешләрнең су саклау зонасының киңлегә аларның чыганакларынан елгалар яки инешләр өчен озынлыгы белән билгеләнә:

-10 километрга кадәр 50 метр;

-10 километрдан 50 километрга кадәр 100 метр;

-50 километрдан һәм 200 метрдан артык.

Су саклау зоналары чикләрендә:

-туфракның уңдырышлылығын көйләү максатыннан агынты суларны куллану;
-зиратлар, терлекләр каберлекләре, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннары, химик, шартлаткыч, агулы, агулы һәм агулы матдәләр, радиоактив калдыкларны күмү пунктлары урнаштыру;

-зыянлы организмнарға каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

-транспорт чараларының хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларыннан тыш), аларның юлларда һәм юлларда һәм каты япмалы махсус жиһазландырылган урыннарда тукталышыннан тыш;

-автозаправка станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын (автозаправка станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы өлкәсендәге закон таләпләрен үтәү шартларында урнаштырылган очрактардан тыш), техник транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган хезмәт күрсәтү, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;

-пестицидлар һәм агрохимикатларның махсус саклагычларын урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

-агынты, шул исәптән дренаж суларын агызу;

- гомуми таралган файдалы казылмаларны барлау һәм чыгару (әгәр гомуми таралган файдалы казылмаларны барлау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен барлауны һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыктарыннан файдаланучылар тарафыннан расланган техник проект нигезендә расланган тау чишмәләре һәм (яки) геологик чишмәләр жир асты байлыктары турында РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә 1992 елның 21 февралендәге 2395-і номерлы РФ Законының 19.1 маддәсе белән).

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру, файдалануга тапшыру, мондый объектларны су объектларын су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм су бетүдән саклауны тәмин итүче корылмалар белән жиһазландыру шартларында рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм су бетүдән саклауны тәмин итүче корылманың төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә закон нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны рөхсәт ителгән ташлау нормативларын үтәү кирәклеге исәпкә алып башкарыла.

Су объектларын пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм суның бетүеннән саклауны тәмин итүче Корылмалар дип:

үзәкләштерелгән су чистарту системалары (канализация), үзәкләштерелгән яңгыр су чистарту системалары;

-агынты суларны үзәкләштерелгән су агызу системаларына (шул исәптән яңгыр, эрегән, инфильтрация, су сибү һәм дренаж суларына) агызу өчен Корылмалар һәм системалар, әгәр алар мондый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агынты суларны (шул исәптән яңгыр, эрегән, инфильтрация, су юу һәм дренаж суларын) чистарту өчен локаль чистарту корылмалары, аларны әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы өлкәсендәге закон таләпләренә туры китереп билгеләнгән нормативлардан чыгып чистартуны тәмин итә;

-житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен корылмалар, шулай ук агынты суларны (шул исәптән яңгыр, эрегән, инфильтрация, су юу һәм дренаж суларын) су үткәргичи торган материаллардан эшләнгән кабул итүчеләргә агызу (агызу) өчен Корылмалар һәм системалар.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агынты суларны чистарту өчен корылмалар белән жиһазландырылмаган гражданның бакчачылык, бакчачылык яки дача коммерциячел булмаган берләшмәләре территорияләренә карата, алар шундый

корылмалар белән жиһазландырылганчы һәм (яки) үзәкләштерелгән системаларга тоташтырылганчы, су үткәрми торган материаллардан эшлэнгән кабул итүчеләрне кулланырга рөхсәт ителә пычраткыч матдэләр, башка матдэләр һәм микроорганизмнар әйләнә-тирә мохиткә.

Яр буге саклау полосасының киңлеге су объектының яр авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яки 0°, 3° кадәр авышлык өчен 40 м һәм 3° һәм аннан да күбрәк авышлык өчен 50 м тәшкил итә.

Елга өчен су саклау зонасы яр буге саклау полосасы белән туры килә. Елга, инеш чыганакалары өчен су саклау зонасының радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр буге саклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгелэнгән чикләүләр белән бергә тыела:

-жирләрне эшкәртү;

- юыла торган туфрак калдыкларын урнаштыру;

-авыл хужалыгы хайваннарын көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, юындыргычлар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буге буйлап гомуми файдалану өчен билгелэнгән яр буге полосасы урнаштырыла.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буге полосасының киңлеге 20 метр тәшкил итә, каналларның яр буге полосасыннан тыш, шулай ук елгалар һәм инешләр, аларның озынлыгы чыганактан тамагына кадәр 10 километрдан артмый. Каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буге киңлеге, аларның Чишмә башынан тамагына кадәр озынлыгы ун километрдан артмый, 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буйлары күрсәтелми.

Һәр граждан (механик транспорт чараларын кулланмыйча) гомуми файдаланудагы су объектларының яр буге полосасыннан алар янында хәрәкәт итү һәм булу өчен, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзүче чараларны причалга утырту өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буге чикләрендә жир участокларын хосусыйлаштыру тыела.

29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллануның аерым шартлары турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карарына ярашлы рәвештә гамәлдәге линияләрнең һәм электр челтәре хужалыгы корылмаларының саклануын тәмин итү өчен билгеләнә.

Электр тапшыруның һава линияләре буйлап саклау зоналары жир участогы һәм һава киңлеге өслегенә бер өлеше рәвешендә урнаштырыла (электр тапшыруның һава линияләре терәкләренә биеклегенә туры килгән биеклеккә), ул электр тапшыру линиясенә ике ягында да читтән торып торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнә, алар киләсе ераклыкта читкә тайпылмыйча урнашкан:

- 1 кВ кадәр - 2 м;

- 1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;

- 35 кВ - 15 м;

- 110 кВ - 20 м;

- 220 кВ - 25 м;

- 500 кВ - 30 м.

Жир асты кабель электр тапшыру линияләре буйлап саклау зонасы жир астындагы жир участогы өслегенә бер өлеше рәвешендә урнаштырыла (кабель электр тапшыру линияләре салу тирәнлегенә туры килгән тирәнлеккә), ул электр тапшыру линиясенә ике

ягында да читтэн торган кабельлэрдэн 1 метр ераклыкта урнашкан параллель вертикаль ясылыклар белән чикләнә.

Саклау зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының куркынычсыз эшен бозарга, шул исәптән аларны зарарлауга яки юк итүгә китерергә һәм (яки) гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә һәм физик яки юридик затларның мөлкәтенә зыян китерергә, шулай ук экологик зыян китерергә һәм янгынар чыгуга китерергә мөмкин булган теләсә нинди гамәлләр башкару тыела. Аерым алганда, тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен булдырылган юллар һәм подъездлар чикләрендә теләсә нинди объектларны һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен кирәкле юллар һәм подъездлар булдырмастан, теләсә нинди эшләр башкарырга һәм корылмалар төзүгә;

- чүплекләр урнаштыру;

- удар механизмнары белән эшләр башкарырга, 5 тоннадан артык авырлыктагы авырлыкларны төшерергә, ачы һәм коррозияле матдәләрне һәм ягулык-майлау материалларын (жир асты кабель электр тапшыру линияләренә саклау зоналарында) ташларга һәм агызырга.

1000 Вольттан артык көчәнеше электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарында да тыела:

- теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары саклагычларын жыярга яки урнаштырырга;

- балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнары, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен законнарны, гаражларны һәм машина һәм механизмнарның барлык төрләрен урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күпләп жыелуы белән бәйлә теләсә нинди чаралар үткәргә (һава электр тапшыру линияләренә сак зоналарында);

- теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары саклагычларын жыярга яки урнаштырырга.

Саклау зоналары чикләрендә язма рөхсәтсез челтәр оешмасы тыела:

- биналар һәм корылмаларны төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яки сүтү;

- тау, шартлату, мелиорация эшләре, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә;

- агачлар һәм куаклар утырту һәм кисү;

- юл өслегеннән 4,5 метрдан артык (һава электр тапшыру линияләренә саклау зоналарында) йөк белән яки йөксез гомуми биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар йөрүе;

- 4 м биеклектәге авыл хужалыгы машиналары һәм жиһазлары кулланып кыр авыл хужалыгы эшләре.

29.5. Элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 09.06.1995 елгы 578 номерлы «Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» карарына (алга таба - Карар) ярашлы рәвештә, махсус куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә.:

- жир асты кабельләре һәм һава элемтәсе линияләре һәм урмансыз участокларда торақ пунктлардан читтә урнашкан радиофикация линияләре өчен, бу линияләр буенча жир участоклары рәвешендә, жир асты элемтә кабеле трассасыннан яки һава элемтәсе линияләренә һәм радиофикация линияләренә чик чыбыкларынан һәр яктан 2 метрдан да ким булмаган ераклыктагы параллель туры юллар белән билгеләнә;

- диңгез кабель элемтә линияләре өчен һәм су юлы һәм агызу елгалары, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша үткәндә элемтә кабеле өчен - су өслегеннән су

төбөнә кадәр су киңлеге участкалары рәвешендә, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан 0,25 диңгез миленә яки елга, күл аша үткәндә кабель трассасыннан ерак булган параллель яссылыклар белән билгеләнә, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) һәр яктан 100 метрга;

- жир өстендәге һәм жир астындагы хезмәт күрсәтелми торган көчәйтүче һәм регенерация пунктлары өчен кабель элементә линияләрендә көчәйтүче һәм регенерация пунктларын урнаштыру үзәгеннән яки аларның жиимерелү чигеннән 3 метрдан да ким булмаган һәм жир белән тоташтыру контурларыннан 2 метрдан да ким булмаган күләмдә булган ябык линия белән билгеләнгән жир участкалары рәвешендә.

Юридик яки физик затныкы булган жир кишәрлегендә элементә линиясе яки радиофикация линиясе саклау зонасында туфракны ачу белән бәйлә барлык төр эшләрне башкаруга заказчы (төзүче) әлеге элементә линиясе яки радиофикация линиясе карамагында булган предприятиедән язма ризалык алырга тиеш.

Элементә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларындагы саклау зоналарының жир мәйданы юридик һәм физик затлар тарафыннан Россия Федерациясе жир законнары нигезендә, карар белән билгеләнгән һәм элементә линияләренең һәм радиофикация линияләренең саклануын тәмин итүче чикләүләргә исәпкә алып кулланыла.

Элементә линияләре һәм радиофикация линияләре булган предприятиеләргә саклау зоналарында рөхсәт ителә:

а) элементә линияләрен һәм радиофикация линияләрен жир хужалары (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килештерелгән шартларда эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, подъездларны, күперләргә һәм башка корылмаларны үз хисабына төзү, алар әлеге предприятиеләргә элементә корылмаларын эксплуатацияләү өчен шартлар булдырудан баш тартырга хокукы түгел;

б) элементә линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншеялар һәм котлованнар казу һәм аларны тутыру;

в) элементә линияләрендә һәм урман массивлары аша үткән радиофикация линияләрендә, әлеге линияләр трассаларына яқын урыннарда аварияләр вакытында аерым агачларны кисү, аннан соң билгеләнгән тәртиптә урман кисү билетлары (ордерлар) бирү һәм кисү урыннарын кисү калдыкларыннан чистарту.

Саклау зоналары чикләрендә язма ризалык һәм элементә линияләрен яки радиофикация линияләрен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләре булмаса, тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, туфракны жир казу механизмнары белән планлаштыруны (күл барханнары зоналарынан тыш) һәм жир эшләрен (0,3 метрдан артык тирәнлеккә сукалауны исәпкә алмаганда) башкарырга;

б) скважиналар бораулау, шурфлау, туфрак пробалары алу, шартлату эшләре белән бәйлә геологик-съемка, эзләү, геодезия һәм башка эзләү эшләрен башкарырга;

в) агачлар утырту, кыр станоклары урнаштыру, терлекләр тоту, материаллар, азык һәм ашламалар жыю, учаклар яндыру, ату урыннары оештыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнарның юлларын һәм тукталышларын оештыру, һава элементә линияләре һәм радиофикация линияләре чыбыклары астында габаритсыз йөкләр ташу, каналлар (арыклар) төзү, киртәләр һәм башка киртәләр төзү;

д) суднолар, баржалар һәм йөзүче краннар өчен причаллар төзү, йөкләү-бушату, су асты-техник, тирәнәйтү һәм жир сукалау эшләре башкару, Балык тоту участкалары бүлөп бирү, балык, башка су хайваннары, шулай ук су үсемлекләрен Балык тоту кораллары белән тоту, су эчertү, колка һәм боз эзерләү. Судноларга һәм башка йөзүче чараларга якорь ташлау, аерым якорьләр, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белән үтү тыела;

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләргә һәм электромагнит энергиясен таратучы һәм элементә линиясенә һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясаучы башка объектларны төзү һәм реконструкцияләүне башкарырга;

ж) жир асты коммуникацияларен һәм коррозияне жир асты кабель элементә линияларен исәпкә алмыйча сакларга.

Элементә линияларенең һәм радиофикация линияларенең нормаль эшен боза алган һәртөрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

а) биналарны һәм күперләрне сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен туннельларен һәм тимер юлларны үзгәртеп кору, анда элементә кабельләре салынган, һава элементә линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, радиореле станцияларенең техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүчеләр) линияларне һәм бу линияләр һәм корылмалар карамагында булган предприятиеләр белән килешү буенча элементә, линияләр һәм радиофикация корылмалары;

б) жир асты кабель элементә линияләре трассаларын күмеп куярга, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр агымы һәм сәнэгать, көнкүреш һәм башка калдыклар чүплекләре урнаштырырга, үлчәү, сигнал, кисәтү билгеләре һәм телефон коеларын ватарга;

в) хезмәт күрсәтелмәгән көчәйтү һәм регенерация пунктларының (жир өстендәге һәм жир астындагы) һәм радиореле станцияларенең, телефон канализациясенә кабель коеларының, бүлү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекларен һәм люкларын ачарга, шулай ук элементә линияларенә (бу линияларне хезмәтләндрүче кешеләрдән тыш) тоташырга;

г) элементә линияләре трассаларын әйләндереп алу, аларга техник персоналның иреккә керүенә комачаулау;

д) Элементә хезмәтләрненнән файдалану максатыннан абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә үз белдеге белән тоташырга;

е) элементә һәм радиофикация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр башкарырга (һава элементә линияларенең терәкләренә һәм арматурасына зыян китерергә, чыбыкларны өзәргә, аларга чит әйберләр ыргытырга һәм башкалар).

29.6. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Жирлек территориясендә агросәнэгать комплексы объектлары, зиратлар, автомобильләргә ягулык салу станцияләре, биотермик чокыр, үлэт базлары урнашкан, алар өчен санитар-яклау зоналары урнаштырылырга тиеш. Жирлек территориясенә Буа спирт заводыннан санитар-яклау зонасы, әйләнә-тирә табигать мохитенең торышын, аның пычрануын стационар күзәтү пунктларының саклау зонасы эләгә.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-яклау зоналарының күләмнәре һәм чикләре билгеләнмәгән. Шуңа күрә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бу объектларның санитар-яклау зоналары чикләре күрсәтелмәгән.

Күрсәтелгән объектларның санитар-яклау зоналарының санитар-яклау зоналарының санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм СанПиН 2.2.1/2.1.1.1.1200-03 тарафыннан расланган «Санитар саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1.1200-03 санитар-саклау зоналарының санитар-яклау зоналарының ориентлашу чикләре картасында жирлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган территориянең махсус шартлары (булган нигезләмә) күрсәтелгән. Санитар-яклау зоналарының якынча чикләре мәгълүмати-белешмә характерда һәм гамәлдәге федераль законнар нигезендә әлегә чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү өлешендә юридик көчкә ия түгел.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары нигезендә «Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен санитар-

яклау зоналарын билгеләү һәм алардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 222 номерлы карары һәм 2018 елның 3 августындагы 342-ФЗ номерлы Федераль законның 36, 37 статьялары нигезләмәләре нигезендә санитар-яклау зоналары төзелешкә планлаштырылган, кеше яшәү тирәлегенә химик, физик, биологик йогынты ясау чыганакалары булып торучы капитал төзелеш объектларына (алга таба - объектлар) карата санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурлары өчен билгеләнгән очракта билгеләнә.

Санитар-яклау зоналары урнаштырылырга тиешле капитал төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасын, объект контурларыннан атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәләрен тикшеренүләр (үлчәүләр) үткәргә һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегенә өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәткә (аның территориаль органнары) кирәкле документларны беркетеп, санитар-яклау зонасын билгеләү турында гариза тапшырырга тиеш.

Санитар-яклау зонасын билгеләү, үзгәртү яисә яшәүне туктату турындагы карарны кабул итәләр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегенә өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - санитария классификациясе нигезендә I һәм II класслы куркыныч объектларга карата, шулай ук санитария классификациясенә кертелмәгән объектларга карата;

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегенә өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - санитария классификациясе нигезендә III - V класслы хәвефлеләктәге объектларга карата.

Санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү мондый зона турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчмәсез милек реестрына кертелгән көннән билгеләнгән дип санала.

Санитар-яклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт ителми:

- торақ төзелеше, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектлар, ачык типтагы спорт корылмалары, балаларның ялы оешмалары һәм аларны савыктыру оешмалары, рекреация билгеләнешендәге зоналар һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру;

- дарулар житештерү һәм саклау өчен объектлар, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продукциясенә күпләп складлары, эчә торган су эзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары урнаштыру, жир кишәрлекләреннән азык-төлек продукциясе буларак алга таба файдалану өчен билгеләнгән авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында файдалану өчен файдалану, эгәр санитар-яклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик йогынтысы мондый чараларның, чималның, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китерәчәк.

29.7. Газ бүлү чөлтәрләренә сак зоналары

"Газ бүлү чөлтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү чөлтәрләре өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбалар материалына бэйсез рәвештә мәңгелек туңган йөкләрдә тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр яғыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнган территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнган территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар - су өслегеннән су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә, газүткәргечнең һәр яғыннан 100 м га кадәр;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләр буйлап уза торган бистәара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге просек рәвешендә, газүткәргечнең һәр яғыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмашка тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торақ-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзәргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләренә, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча жимерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жимерүдән саклый торган яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерергә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмәргә һәм юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;

е) саклау зоналарын борчырга һәм аларны йөкләргә, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү челтәрләренең зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;

з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйләү пунктларының, катода һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, телемеханика системаларын һәм электр белән тәмин итүне кертәргә яисә сүндерергә;

к) чит предметларны, баскычларны суырырга, терәкләргә һәм жир өсте газүткәргечләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлүчә челтәрләргә кушылырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, жир офыгын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртүгә бәйле булмаган эшләр, эшләр башланганчы 3 эш көненнән дә ким булмаган очракта, газ бүлү челтәрнең саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлегә газ бүлү челтәрләренең эксплуатацияләү оешмасының язмача рәхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

29.8. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл бие полосалары

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, автомобиль юллары өчен юл бие полосалары билгеләнә.

Автомобиль юлының юл бие полосалары - автомобиль юлының бүленгән полосасына якин урнашкан территорияләр, алар чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен тәмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир кишәрлекләре өлешләреннән) файдалануның махсус режимы, шулай ук автомобиль юлын реконструкцияләүнең, капитал ремонтлауның, ремонтлауның, аның сакланышының нормаль шартлары, автомобиль юлын үстерү перспективаларын исәпкә алып билгеләнә.

Автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл бие полосасының киңлеге түбәндәге күләмдә билгеләнә:

- I һәм II категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 75 метр;
- III һәм IV категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 50 метр;
- V категория автомобиль юллары өчен - 25 метр.

Автомобиль юлының юл бие полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрен урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл бие полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

Федераль, региональ яисә муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл бие полосаларын билгеләү турындагы яисә мондый юл бие полосаларын үзгәртү турындагы карар дәүләт хезмәтләрен күрсәтү һәм юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт мөлкәтенә идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, жирле үзидарә органы тарафыннан тиешенчә кабул ителә. Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы, федераль, региональ яисә муниципальара, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл бие полосаларын билгеләү турында яисә мондый юл бие полосаларын үзгәртү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгән көннән алып жиде көн эчендә шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына мондый карар күчәрмәсен жибәрә.

Жирлек территориясендә «1Р 175 (Йошкар-Ола - Яшел Үзән) гомуи файдаланудагы региональ әһәмиятле автомобиль юлының юл бие полосалары урнашкан.

30 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлаштырыла.

«Түбән Наратбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә «Зөя елгасы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле урнашкан (2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы ТР МК карары).

31статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрэндәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

«Түбән Наратбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

ХІ БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Түбән наратбаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.